

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá tematikou sociální skupiny jedinců, dobově označovaných prameny „*na cti snižení*“ (nebo jen krátce „*snižení*“), mezi něž patřili kati, rasové jinak pohodní a biřici. Ústředním cílem práce je postihnout sociálního statusu těchto osob, jež jsou často historiografii považováni za individua stojící na nejnižší příčce společenského žebříku. Detailní analýza pramenů městské provenience má ukázat jednak interakci této skupiny a jejích jednotlivců se zbytkem městské komunity, zejména pak s jedinci považovanými za počestné, a jednak každodennost snížených lidí v rámci městského prostředí.

Práce je rozdělena na tři základní části, které jsou dále tematicky členěny. První část zachycuje teoretickou a metodologickou rovinu s důrazem na dosavadní studium věnující se jak fenoménu cti, tak problematice snížených lidí a hrdelnímu soudnictví. Následující dvě části práce obsahují analýzu poměrů snížených lidí ve východočeském městě Pardubice 17. století a pro nezbytnou komparaci regionálních diferencí byl zahrnut i výzkum analogických poměrů dalšího východočeského města, a sice Náchoda. Uvnitř městské společnosti je sledována profesní funkce daného jedince, majetkové zázemí, jeho komunikace s městskou radou, rychtářem a dalšími významnými i méně významnými představiteli města a celkový kontext jedinečný pro každou z těchto lokalit. Důležitou rovinu tématu pak představuje zpracování „sociální sítě“, neboli postihnout křtů, sňatků a úmrtí snížených lidí v souvislosti s jedinci, kteří se rozhodli na těchto významných okamžicích společensky participovat (kmotři, přístojící atd.).

Práce vychází v první řadě z pramenů městské a vrchnostenské provenience, a to knih snížených osob (dochovány pro obě zmíněné lokality), rychtářských a radních manuálů, kopiářů právních poručení, knih trhových, knih pamětních, právních akt, knih smolných, městských počtů a v neposlední řadě také pardubických a náchodských matrik.

Klíčová slova:

kati, pohodní, čest, každodennost, sociální status, Náchod, Pardubice